

Kommunstyrelsen

Bildande av ny bussgodsorganisation

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta:

1. Upphäva kommunfullmäktiges beslut 2017-06-12 § 98, Bildande av ny bussgodsorganisation i de fyra nordligaste länen.
2. Avvakta med att godkänna Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns förslag till förvärv av aktierna för Bussgods Västerbotten AB med tillhörande förslag till köpeskilling, borgenåtagande och aktieägartillskott.
3. Uppdra åt Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län (KTM) att återkomma med en behovsanalys, en konkurrensanalys och en konsekvensanalys för Bussgods i Norr AB senast 2019-06-30.

Ärendet

Bussgods i Västernorrland AB ingår i Kollektivtrafikmyndigheten (KTM) i Västernorrlands län. Uppgiften är att på persontrafikens villkor skicka gods inom länet och över landet. Bussgods i Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten ska enligt förslaget slås ihop och tillsammans bilda det gemensamt ägda bussgodsbolaget Bussgods i Norr AB.

Jämtlands län har sagt nej till sammanslagningen i de fyra nordligaste länen som behandlades av Timrå kommuns fullmäktige 2017-06-12 § 98, och därför behövs nytt beslut där Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten önskar bilda en ny bussgodsorganisation.

Enligt kollektivtrafikmyndigheten är en ny bussgodsorganisation en regionalpolitisk fråga och en samhällsservice som bedrivs på affärsmässiga grunder. Att förändra strukturen Bussgods Västernorrland AB och skapa en större marknad med samordningseffekter är nödvändigt för att säkerställa bolagets överlevnad på längre sikt. Bedömningen är att sammanslagningen inte kommer att påverka kommunerna. Sammanslagningen innebär inget ekonomiskt tillskott från länets kommuner utan insatsen till det nya bolaget tas från det kapital som finns i Bussgods.

Kommunledningskontoret bedömer att de juridiska och ekonomiska grunderna för förslaget har brister, framförallt att det kommunala ändamålet med förvärvet är oklart uttryckt och är tveksamt motiverat. Av den anledningen bör begäran från kollektivtrafikmyndigheten inte behandlas förrän en utredning har preciserat lagligheten i och effekten av organisationsförslaget samt de konsekvenser som det medför.

Ärendets tidigare behandling

Bildandet av en ny bussgodsorganisation i de fyra nordligaste länen har beslutats av KF 2017-06-12 (KS/2017:146).

Kommunstyrelsen har återremitterat förslag till bildande av ny bussorganisation i norr 2018-08-21 (KS/2018:237).

Beslutsunderlag

Utredning gemensam bussorganisation i Norrland
Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns missiv
Vision 2025

Protokollsutdrag till
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Exp / 2018

Kommunledningskontorets överväganden

Kommunfullmäktige ska pröva frågan på nytt om bildandet av en gemensam nordlig organisation för bussgodset eftersom Jämtland har avvisat förslaget. Efter en utredning tog Region Jämtland Härjedalen beslut hösten 2017 om att avveckla Bussgodset i syfte att sänka kostnaderna och därmed lämnade Jämtland det tänkta samarbetet om ett gemensamt bussgodsetbolag i norr. Idag körs godset på bussarna i Linjegods regi som hyr godsutrymmet av Länstrafiken. Vid årsskiftet kommer Linjegods att förhandla direkt med trafikföretagen om godstransport i buss.

Jämtlands ställningstagande gör att frågan måste granskas på nytt och i ett bredare sammanhang. Om Jämtland med sin struktur av flera glesbygdskommuner kan lösa transportbehovet på annat sätt, utan bildandet av en gemensam organisation, borde motsvarande lösning vara möjlig även i Västernorrland.

Frågan är om kommunen ska förvärva bolag och bedriva kommersiell verksamhet på en marknad som redan har transporttjänster och företag som helt eller delvis kan tillgodose behovet? Den kommunala kompetensen regleras i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725). Om det är det enda alternativet i vissa landsbygdskommuner att Bussgodset utför transporttjänster kan det vara befogat. Om det dessutom främst rör sig om att som tidigare utnyttja lastutrymme i kollektivtrafikens bussar, som en slags tilläggstjänst, kan det även ses som en konkurrens av mindre omfattning även där privata transportörer agerar. Kommunen får inte snedvrیدا konkurrensen om det inte kan försvaras med ett allmänt intresse, se 3 kap. 27 § konkurrenslagen (2008:579).

I det här fallet vill den föreslagna bussgodsetorganisationen verka både på en marknad där det finns andra transportlösningar och där det inte finns. Angiven volym och att det är över en stor geografisk väcker frågan om det är förenligt med den kommunala kompetensen, om det är lämpligt, ändamålsenligt och skäligt att kommunen ägnar sig åt verksamheten. Schenker och Postnord är två konkurrenter till Bussgodset, som också levererar gods till stora geografiska områden i Västernorrland. Det saknas en utredning som svarar på frågan vad som skulle hända om Bussgodset lades ned istället för att den upp gick i en ny organisation. En sådan utredning tycks föreligga vid Jämtlands ställningstagande.

Slutsatsen är att kommunfullmäktige inte kan ta ställning till förslaget utan att med säkerhet veta att det inte snedvrیدer konkurrensen på en befintlig marknad. Det är därför avgörande att förslaget kompletteras med en analys av marknadsläget som innehåller det bedömda behovet av transporttjänster och konkurrensläget, samt bedömer konsekvenserna av att ett stort bussgodsetbolag går in på marknaden i en så stor geografisk.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Andreaz Strömgren
Kommunchef